

ZESPÓŁ SZKÓŁ NR 1 IM. KS. KARDYNAŁA STEFANA WYSZYŃSKIEGO
W TARNOBRZEGU

39 - 400 TARNOBRZEG, UL. KOPERNIKA 49 TEL. 15 823 31 51

EMAIL: SEKRETARIAT@ZSP1.TARNOBRZEG.PL

PROCEDURY POSTĘPOWANIA NAUCZYCIELI

I PRACOWNIKÓW

W SYTUACJACH KRYZYSOWYCH W SZKOLE

Zasady ogólne

Procedury określają sposób reagowania pracowników szkoły na zdarzenia zagrażające bezpieczeństwu, zdrowiu, życiu, godności lub prawidłowemu funkcjonowaniu uczniów i pracowników. Stosuje się je łącznie ze statutem szkoły, Standardami Ochrony Małoletnich, instrukcją bezpieczeństwa pożarowego, zasadami BHP, procedurami pierwszej pomocy.

- W pierwszej kolejności chroni się życie i zdrowie. W razie bezpośredniego zagrożenia należy wezwać pomoc pod numerem 112.
- Uczeń wymagający opieki nie może zostać pozostawiony sam, jeżeli jego stan może zagrażać jemu lub innym.
- Interwencję prowadzi się z poszanowaniem godności, prywatności i zasady minimalizacji ujawnianych informacji.
- Pracownik dokumentuje istotne zdarzenie w formie notatki służbowej, a dokumentację przekazuje osobie wskazanej w procedurze.
- Nie prowadzi się samodzielnego „śledztwa” ani czynności zastrzeżonych dla Policji, prokuratury, sądu lub służb ratowniczych.
- W przypadku ucznia pełnoletniego stosuje się przepisy właściwe dla osoby dorosłej; rodziców informuje się tylko wtedy, gdy istnieje ku temu podstawa prawna lub zgoda ucznia, z wyjątkiem sytuacji przewidzianych prawem.

I. Kryzysy wychowawcze i przemoc

1. Kryzys wychowawczy

Cel: Zapewnienie skoordynowanej reakcji szkoły.

1. Osoba, która ujawniła kryzys, przekazuje informację dyrektorowi lub wicedyrektorowi.
2. Dyrektor, odpowiednio do skali zdarzenia, powołuje zespół interwencyjny/kryzysowy i wyznacza koordynatora działań.
3. Zespół ustala fakty niezbędne do zapewnienia bezpieczeństwa, osoby wymagające ochrony i wsparcia oraz sposób komunikacji.
4. Jeżeli zdarzenie dotyczy krzywdzenia małoletniego, uruchamia się Standardy Ochrony Małoletnich i właściwą ścieżkę zawiadomienia.
5. Dyrektor wyznacza jedną osobę do kontaktu z mediami; pozostali pracownicy nie przekazują informacji o zdarzeniu.
6. Po opanowaniu sytuacji zespół ocenia potrzebę pomocy psychologiczno-pedagogicznej, działań naprawczych i profilaktycznych oraz dokumentuje ustalenia.

2. Zakłócenie toku lekcji

Cel: Przywrócenie bezpiecznych warunków prowadzenia zajęć bez pozostawiania klasy bez opieki.

1. Nauczyciel wydaje jasne polecenie zaprzestania zachowania i stosuje środki wychowawcze przewidziane w statucie.
2. Jeżeli zachowanie nadal uniemożliwia prowadzenie zajęć albo zagraża bezpieczeństwu, nauczyciel wzywa pomoc pracownika szkoły w sposób niewymagający pozostawienia klasy bez nadzoru.
3. Uczeń może zostać odprowadzony do pedagoga, psychologa, dyrektora lub wicedyrektora, przy zapewnieniu mu nadzoru.
4. Ustala się przyczynę i przebieg zdarzenia, a w razie potrzeby informuje wychowawcę i rodziców małoletniego.
5. Jeżeli zachowanie stanowi przemoc, groźbę, podejrzenie czynu zabronionego albo wskazuje na kryzys zdrowotny, stosuje się właściwą procedurę szczegółową.
6. Konsekwencje wychowawcze stosuje się zgodnie ze statutem, z uwzględnieniem wieku, sytuacji ucznia i okoliczności zdarzenia.

3. Agresywne zachowanie ucznia

Cel: Natychmiastowe przerwanie przemocy i ochrona osób zagrożonych.

1. Pracownik stanowczo wzywa do zaprzestania agresji, odsuwa osoby postronne i wzywa pomoc.
2. Kontakt fizyczny może być podejmowany wyłącznie w zakresie koniecznym do odparcia bezpośredniego bezprawnego zamachu lub ochrony życia i zdrowia, z zachowaniem proporcjonalności.
3. W razie obrażeń lub zagrożenia zdrowia udziela się pierwszej pomocy i wzywa 112.
4. Oddzielnie wysłuchuje się uczestników i świadków; nie konfrontuje się osoby pokrzywdzonej ze sprawcą, jeżeli mogłoby to prowadzić do eskalacji konfliktu lub pogorszyć stan poszkodowanego.
5. Informuje się dyrektora, pedagoga/psychologa, wychowawcę oraz – w przypadku małoletnich – rodziców, chyba że zawiadomienie rodzica mogłoby zagrozić dziecku.
6. W razie podejrzenia przestępstwa, demoralizacji lub czynu karalnego dyrektor podejmuje działania przewidziane prawem, w tym zawiadomienie właściwych organów.
7. Zapewnia się osobie pokrzywdzonej wsparcie i monitoruje jej bezpieczeństwo; sporządza się dokumentację interwencji.

4. Wandalizm i zniszczenie mienia

Cel: Zabezpieczenie osób, miejsca i mienia oraz ustalenie dalszego postępowania.

1. Pracownik przerywa zachowanie, jeżeli może to zrobić bez narażania bezpieczeństwa.
2. Powiadamia dyrektora/wicedyrektora oraz wychowawcę.
3. Zabezpiecza miejsce i dokumentuje widoczne szkody; nie narusza śladów, jeśli zachodzi podejrzenie przestępstwa.
4. Informuje rodziców małoletniego sprawcy oraz, stosownie do okoliczności, właściciela uszkodzonego mienia.
5. Dyrektor ocenia potrzebę zawiadomienia Policji; odpowiedzialność materialną ustala się zgodnie z przepisami prawa cywilnego, a nie w drodze automatycznej sankcji szkolnej.
6. Stosuje się środki wychowawcze przewidziane w statucie.

5. Podejrzenie użycia alkoholu, narkotyku lub innej substancji psychoaktywnej

Cel: Ochrona zdrowia ucznia i prawidłowe zabezpieczenie zdarzenia.

1. Pracownik powiadamia dyrektora/wicedyrektora, pedagoga/psychologa i wychowawcę.
2. Uczeń pozostaje pod stałą opieką osoby dorosłej w bezpiecznym miejscu; nie wykonuje się samodzielnie badań na obecność alkoholu lub narkotyków.
3. W razie zaburzeń świadomości, oddychania, urazu, silnego pobudzenia lub innych niepokojących objawów niezwłocznie wzywa się 112 i udziela pierwszej pomocy.
4. Rodziców małoletniego informuje się o zdarzeniu i wzywa do szkoły. O sposobie dalszego postępowania medycznego decydują osoby uprawnione.
5. Jeżeli istnieje podejrzenie posiadania, udzielania lub handlu substancją zabronioną, pracownik nie dokonuje przeszukania osobistego ucznia; zabezpiecza sytuację i zawiadamia dyrektora, który kontaktuje się z Policją.
6. Dyrektor ocenia obowiązek zawiadomienia Policji lub sądu rodzinnego zgodnie z ustawą o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich.
7. Po zdarzeniu uczeń otrzymuje adekwatną pomoc psychologiczno-pedagogiczną i profilaktyczną.

6. Palenie papierosów, e-papierosów lub używanie wyrobów nikotynowych

Cel: Egzekwowanie zakazu używania wyrobów tytoniowych i papierosów elektronicznych na terenie szkoły.

1. Pracownik nakazuje natychmiastowe zaprzestanie używania wyrobu.
2. Informuje wychowawcę, a w przypadku ucznia małoletniego także rodziców.
3. Stosuje się środki wychowawcze przewidziane w statucie.

4. W przypadku podejrzenia posiadania substancji zabronionych lub nieznanej substancji stosuje się procedurę dotyczącą środków psychoaktywnych.

7. Agresja słowna, wulgaryzmy, poniżanie i mowa nienawiści

Cel: Zatrzymanie przemocy słownej oraz ochrona godności ucznia.

1. Pracownik przerywa zachowanie i jasno wskazuje jego niedopuszczalny charakter.
2. Ustala, czy zdarzenie ma charakter incydentalny, uporczywy, dyskryminacyjny, grożący lub seksualny.
3. Zapewnia wsparcie osobie pokrzywdzonej i oddzielnie rozmawia ze sprawcą.
4. Informuje wychowawcę i, w razie potrzeby, pedagoga/psychologa oraz dyrektora.
5. W przypadku małoletnich informuje rodziców, z wyjątkiem sytuacji, w której mogłoby to narazić dziecko na krzywdę.
6. Przy zachowaniach powtarzalnych ustala plan działań i monitoruje sytuację; przy groźbach lub podejrzeniu przestępstwa dyrektor zawiadamia właściwe organy.

8. Bójka lub przemoc fizyczna między uczniami

Cel: Przerwanie przemocy i zapewnienie pomocy poszkodowanym.

1. Pracownik wzywa uczniów do zaprzestania walki, wzywa pomoc i odsuwa osoby postronne.
2. W razie potrzeby udziela pierwszej pomocy i wzywa 112.
3. Rozdziela uczestników i zapewnia im nadzór; nie prowadzi wspólnej konfrontacji bez oceny bezpieczeństwa.
4. Powiadamia dyrektora, pedagoga/psychologa i wychowawców.
5. Informuje rodziców małoletnich uczestników, chyba że względy ochrony dziecka wymagają innego trybu.
6. Dokumentuje zdarzenie i zabezpiecza dostępne dowody.
7. Dyrektor ocenia obowiązek zawiadomienia Policji lub sądu rodzinnego; w razie podejrzenia przestępstwa działa niezwłocznie.
8. Osobie pokrzywdzonej zapewnia się plan wsparcia i monitoring bezpieczeństwa.

9. Kradzież

Cel: Ochrona pokrzywdzonego i prawidłowe zabezpieczenie informacji o możliwym czynie zabronionym.

1. Osoba przyjmująca zgłoszenie informuje dyrektora/wicedyrektora i wychowawcę.
2. Ustala się podstawowe okoliczności bez wymuszania przyznania się i bez przeszukiwania osobistego ucznia.
3. Zabezpiecza się dostępne dowody i monitoring zgodnie z zasadami ochrony danych.

4. W przypadku małoletnich informuje się rodziców stron w zakresie adekwatnym do sytuacji.
5. Dyrektor ocenia obowiązek zawiadomienia Policji lub sądu rodzinnego.
6. Środki wychowawcze stosuje się zgodnie ze statutem po ustaleniu odpowiedzialności.

10. Zastraszanie, wymuszanie, stalking i przemoc psychiczna

Cel: Przerwanie krzywdzenia i zapewnienie ochrony osobie pokrzywdzonej.

1. Pracownik przyjmuje zgłoszenie spokojnie, zapewnia bezpieczeństwo i nie bagatelizuje relacji ucznia.
2. Niezwłocznie informuje pedagoga/psychologa oraz dyrektora.
3. Oddzielnie ustala podstawowe informacje od pokrzywdzonego, świadków i osoby wskazywanej jako sprawca.
4. Zabezpiecza dowody, w tym wiadomości, nagrania i dane z monitoringu, bez ich zbędnego rozpowszechniania.
5. W przypadku małoletniego informuje rodziców, chyba że podejrzenie krzywdzenia dotyczy rodzica/opiekuna albo informacja mogłaby zwiększyć zagrożenie.
6. Dyrektor ocenia potrzebę zawiadomienia Policji, prokuratury lub sądu rodzinnego.
7. Tworzy się plan wsparcia osoby pokrzywdzonej i monitoruje ryzyko odwetu.

11. Agresja słowna ucznia wobec pracownika szkoły

Cel: Ochrona pracownika i zapewnienie proporcjonalnej reakcji wychowawczej.

1. Pracownik przerywa kontakt, jeżeli jest to potrzebne dla bezpieczeństwa, i powiadamia dyrektora/wicedyrektora.
2. Dyrektor ustala podstawowe okoliczności, zapewnia wsparcie pracownikowi i zabezpiecza dowody.
3. Informuje wychowawcę oraz rodziców małoletniego ucznia.
4. Stosuje się środki statutowe i działania naprawcze.
5. W razie groźby karalnej, naruszenia nietykalności, znieważenia w okolicznościach podlegających odpowiedzialności karnej lub innego podejrzenia przestępstwa dyrektor/pracownik podejmuje działania zgodne z prawem, w tym zawiadomienie właściwych organów.

12. Agresja fizyczna ucznia wobec pracownika szkoły

Cel: Natychmiastowe zapewnienie bezpieczeństwa i pomocy.

1. Należy oddalić się od sprawcy, jeżeli jest to możliwe, wezwać pomoc i zabezpieczyć innych uczniów.
2. W razie obrażeń udziela się pierwszej pomocy i wzywa 112.

3. Dyrektor zabezpiecza miejsce i dowody zdarzenia.
4. Informuje rodziców małoletniego sprawcy.
5. Dyrektor ocenia i realizuje obowiązki zawiadomienia Policji/prokuratury lub sądu rodzinnego.
6. Po zdarzeniu zapewnia się wsparcie pracownikowi i uczniom będącym świadkami oraz prowadzi działania wychowawcze wobec ucznia.

13. Podejrzenie przemocy domowej lub innego krzywdzenia małoletniego poza szkołą

Cel: Zapewnienie ochrony dziecku i uruchomienie właściwych procedur prawnych.

1. Pracownik, który uzyskał informację o krzywdzeniu albo zauważył niepokojące objawy, zapewnia dziecku bezpieczeństwo i niezwłocznie przekazuje informację koordynatorowi (pedagogowi kierującemu pracą zespołu ds. standardów ochrony małoletnich), dyrektorowi i wychowawcy.
2. Rozmowę z dzieckiem prowadzi się spokojnie, bez sugerowania odpowiedzi i bez wielokrotnego wypytywania o szczegóły.
3. Nie wykonuje się oględzin ciała wykraczających poza konieczność udzielenia pomocy. W razie obrażeń lub zagrożenia zdrowia wzywa się pomoc medyczną.
4. Jeżeli podejrzenie dotyczy rodzica/opiekuna, nie informuje się go o działaniach w sposób, który mógłby zagrozić dziecku lub utrudnić postępowanie.
5. Osoba uprawniona wszczyna procedurę „Niebieskiej Karty”, jeżeli zachodzą przesłanki przemocy domowej.
6. Dyrektor lub wyznaczona osoba składa zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa albo zawiadamia sąd opiekuńczy/rodzinny, gdy wymagają tego okoliczności.
7. Sporządza się Protokół interwencji (załącznik nr 1 do Standardów Ochrony Małoletnich), który stanowi załącznik do Rejestru zdarzeń podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenia małoletnich (załącznik nr 2). Dokumentację zabezpiecza się przed dostępem osób nieuprawnionych.
8. Koordynator, w porozumieniu z zespołem ds. interwencji, ustala Plan wsparcia małoletniego (załącznik nr 4 do Standardów) i monitoruje jego bezpieczeństwo.

II. Kryzysy zdrowotne, psychiczne i wypadki

14. Ostry kryzys psychiczny, dezorganizacja zachowania lub podejrzenie epizodu psychiatrycznego

Cel: Zapewnienie bezpieczeństwa bez stawiania diagnozy przez pracowników szkoły.

1. Nie pozostawia się ucznia samego, jeżeli jego zachowanie lub stan wskazuje na ryzyko dla niego lub innych.
2. Zapewnia się spokojne, możliwie ciche miejsce i ogranicza liczbę osób uczestniczących w interwencji.

3. Nie dyskutuje się z treścią urojeń, nie wyśmiewa i nie próbuje samodzielnie diagnozować ucznia.
4. W razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia, silnego pobudzenia, zaburzeń świadomości albo niemożności zapewnienia bezpieczeństwa wzywa się 112.
5. Powiadamia się dyrektora i rodziców małoletniego. W przypadku ucznia pełnoletniego respektuje się jego prawa jako osoby dorosłej, z uwzględnieniem sytuacji nagłego zagrożenia.
6. Po powrocie ucznia do szkoły ustala się, w granicach posiadanych informacji i kompetencji szkoły, potrzebne dostosowania oraz pomoc psychologiczno-pedagogiczną.
7. Informacje o zdrowiu ucznia przekazuje się wyłącznie osobom, które muszą je znać dla zapewnienia bezpieczeństwa i wsparcia.

15. Wypadek ucznia

Cel: Zapewnienie pomocy i realizacja obowiązków powypadkowych.

1. Każdy pracownik, który dowiedział się o wypadku, niezwłocznie zapewnia poszkodowanemu opiekę, udziela pierwszej pomocy w zakresie swoich możliwości i sprowadza fachową pomoc.
2. Nie przemieszcza się poszkodowanego, jeśli mogłoby to pogorszyć jego stan, chyba że pozostawienie go w miejscu zdarzenia stwarza większe zagrożenie.
3. Powiadamia się dyrektora/wicedyrektora i rodziców ucznia.
4. W razie potrzeby wzywa się 112.
5. Miejsce wypadku zabezpiecza się w sposób wykluczający dopuszczenie osób niepowołanych; jeżeli wypadek wynikał ze stanu technicznego, nie dokonuje się zmian do czasu oględzin, chyba że są konieczne dla ratowania życia lub zapobieżenia dalszemu zagrożeniu.
6. Dyrektor realizuje obowiązki zawiadomieniowe i powołuje zespół powypadkowy zgodnie z przepisami BHP w szkołach.
7. O wypadku śmiertelnym, ciężkim lub zbiorowym zawiadamia się niezwłocznie prokuratora i organ sprawujący nadzór pedagogiczny; o zatruciu – właściwego państwowego inspektora sanitarnego.
8. Sporządza się dokumentację powypadkową zgodnie z obowiązującymi przepisami.

16. Cyberprzemoc, naruszenie wizerunku i krzywdzenie w środowisku cyfrowym

Cel: Zatrzymanie przemocy, zabezpieczenie dowodów i ochrona pokrzywdzonego.

1. Zgłoszenie może przyjąć każdy pracownik; przekazuje je wychowawcy, pedagogowi/psychologowi lub dyrektorowi.
2. Zapewnia się bezpieczeństwo osobie pokrzywdzonej i ocenia ryzyko dalszej publikacji, szantażu, kontaktu ze sprawcą lub zagrożenia samobójczego.

3. Zabezpiecza się dowody: zrzuty ekranu, adresy URL, nazwy kont, daty, wiadomości i pliki – bez dalszego rozpowszechniania treści.
4. Nie wymaga się od ucznia samodzielnego kontaktu ze sprawcą i nie prowadzi konfrontacji, jeżeli może ona pogorszyć sytuację poszkodowanego.
5. Jeżeli sprawca jest uczniem szkoły, prowadzi się z nim oddzielną rozmowę i podejmuje działania wychowawcze oraz pomocowe.
6. Informuje się rodziców małoletnich, z wyjątkiem sytuacji, gdy mogłoby to zwiększyć zagrożenie dla dziecka.
7. Przy treściach intymnych, seksualnych, groźbach, uporczywym nękanii, podszywaniu się, wyłudzeniu lub innym podejrzeniu przestępstwa dyrektor ocenia obowiązek niezwłocznego zawiadomienia Policji/prokuratury.
8. Treści mogące stanowić seksualne wykorzystanie dziecka nie powinny być kopiowane ani przesyłane między pracownikami ponad zakres konieczny do zabezpieczenia i zgłoszenia.
9. Sporządza się Protokół interwencji (załącznik nr 1 do Standardów Ochrony Małoletnich), włącza go do Rejestru zdarzeń (załącznik nr 2), a w razie potrzeby zespół ds. interwencji opracowuje Plan wsparcia małoletniego (załącznik nr 4).

III. Zagrożenia dla budynku i społeczności szkoły

17. Ewakuacja szkoły

Cel: Sprawne opuszczenie strefy zagrożenia zgodnie z instrukcją bezpieczeństwa pożarowego i poleceniami służb.

1. Osoba, która zauważyła zagrożenie, alarmuje osoby w bezpośrednim otoczeniu i powiadamia dyrektora oraz – gdy sytuacja tego wymaga – numer 112.
2. Ewakuację zarządza dyrektor/osoba upoważniona albo właściwe służby; w sytuacji bezpośredniego zagrożenia pracownik może rozpocząć ewakuację osób z zagrożonej strefy bez oczekiwania na formalne polecenie.
3. Nauczyciel zabiera grupę najbliższą bezpieczną drogą ewakuacyjną, nie pozostawiając uczniów bez opieki.
4. Nie korzysta się z wind podczas pożaru, chyba że urządzenie i procedura przewidują inaczej, lub na polecenie służb.
5. Pomaga się osobom o ograniczonej możliwości poruszania się zgodnie z indywidualnymi potrzebami i planem ewakuacji; nie powierza się odpowiedzialności za ich ewakuację wyłącznie uczniom.

6. Nie wraca się po rzeczy osobiste. Drzwi pomieszczeń po opuszczeniu domyka się, o ile charakter zagrożenia i instrukcja nie stanowią inaczej; nie zamyka się ich na klucz.
7. Na miejscu zbiórki nauczyciel sprawdza stan osobowy i niezwłocznie zgłasza brak osoby kierującemu ewakuacją.
8. Do budynku można wrócić wyłącznie po zgodzie osoby kierującej akcją lub właściwych służb.

18. Pożar

Cel: Alarmowanie, ratowanie osób i bezpieczna ewakuacja.

1. Każdy, kto zauważy pożar, alarmuje osoby zagrożone, uruchamia przyjęty w szkole sposób alarmowania i zawiadamia 112/Państwową Straż Pożarną.
2. Powiadamia dyrektora lub osobę zastępującą.
3. Priorytetem jest ratowanie ludzi i ewakuacja. Gaszenie podręcznym sprzętem gaśniczym podejmuje się tylko wtedy, gdy nie stwarza to zagrożenia dla osoby gaszącej i istnieje bezpieczna droga odwrotu.
4. Nie wchodzi się do pomieszczeń objętych pożarem lub silnym zadymieniem bez odpowiednich środków ochrony.
5. Jeżeli jest to bezpieczne i przewidziane w instrukcji, upoważniona osoba odłącza media.
6. Po przybyciu PSP kierowanie działaniami przejmuje dowódca; pracownicy wykonują polecenia służb.
7. Dyrektor przekazuje służbom informacje o osobach mogących pozostawać w budynku, źródle zagrożenia i podjętych działaniach.

19. Podejrzenie choroby zakaźnej lub ogniska zakażenia

Cel: Zapewnienie reakcji zgodnej z aktualnymi zaleceniami sanitarnymi.

1. Pracownik przekazuje dyrektorowi informację o podejrzeniu istotnego zagrożenia epidemiologicznego.
2. Osobie z objawami zapewnia się opiekę i ogranicza kontakt z innymi w zakresie adekwatnym do sytuacji, bez stygmatyzacji.
3. W razie nagłego zagrożenia zdrowia wzywa się 112.
4. Dyrektor kontaktuje się z właściwą stacją sanitarno-epidemiologiczną, jeżeli przepisy lub charakter zdarzenia tego wymagają, i realizuje wydane zalecenia/decyzje.
5. Rodziców uczniów informuje się w zakresie niezbędnym do ochrony zdrowia, bez ujawniania danych osoby chorej ponad podstawę prawną.
6. Dyrektor współpracuje z organem prowadzącym i właściwymi służbami oraz organizuje pracę szkoły zgodnie z aktualnymi przepisami.

20. Wtargnięcie uzbrojonego napastnika / aktywnego sprawcy przemocy

Cel: Ochrona życia poprzez wybór działania adekwatnego do miejsca i przebiegu zdarzenia.

Jeżeli istnieje bezpieczna droga ucieczki – oddal się od zagrożenia wraz z uczniami i nie wracaj do budynku.

1. Jeżeli nie ma możliwości bezpiecznego opuszczenia budynku – schroń się w pomieszczeniu, zamknij lub zabarykaduj drzwi, wycisz telefony, odsuń się od drzwi i okien oraz zachowaj ciszę.
2. Jeżeli jest to możliwe bez zwiększania ryzyka, zawiadom 112 i przełącz lokalizację, opis sprawcy, rodzaj broni, liczbę poszkodowanych i kierunek przemieszczania.
3. Nie podejmuj prób negocjacji ani obezwładniania sprawcy, chyba że jest to ostateczna konieczność w bezpośredniej obronie życia.
4. W bezpośrednim kontakcie wykonuj polecenia sprawcy, unikaj gwałtownych ruchów i nie prowokuj.
5. Po wejściu Policji trzymaj ręce widoczne, nie wykonuj gwałtownych ruchów i bezwzględnie stosuj się do poleceń funkcjonariuszy.
6. Po zakończeniu zagrożenia sprawdza się stan osobowy, organizuje pomoc medyczną i psychologiczną oraz kontrolowane przekazywanie małoletnich rodzicom/osobom upoważnionym.

21. Informacja o ładunku wybuchowym lub podejrzany przedmiot

Cel: Uniknięcie detonacji, ochrona osób i przekazanie działań służbom.

1. Osoba przyjmująca groźbę zachowuje spokój, zapamiętuje lub zapisuje możliwie dużo informacji i niezwłocznie powiadamia dyrektora oraz 112/Policję.
2. Nie dotyka się, nie przenosi, nie otwiera ani nie próbuje rozpoznawać podejrzanego przedmiotu.
3. Nie prowadzi się samodzielnego przeszukiwania podejrzanego przedmiotu ani jego otoczenia ponad zwykłą obserwację własnego stanowiska, jeżeli służby nie polecą inaczej.
4. Dyrektor postępuje zgodnie z poleceniami Policji i zarządza ewakuację albo pozostanie w miejscu, zależnie od oceny zagrożenia i zaleceń służb.
5. Nie używa się urządzeń radiowych bezpośrednio przy podejrzanym przedmiocie, jeśli służby tak zalecą; połączenie alarmowe wykonuje się z bezpiecznej odległości.
6. Nie otwiera się okien ani drzwi wyłącznie w celu zmniejszenia skutków wybuchu; o sposobie zabezpieczenia obiektu decydują służby.
7. Po przybyciu Policji przekazuje się wszystkie posiadane informacje i wykonuje polecenia dowódcy działań.

22. Alarm o zagrożeniu powietrznym / zagrożenie z powietrza

Cel: Natychmiastowe ograniczenie narażenia uczniów i pracowników na skutki zagrożenia z powietrza oraz uporządkowane przejście do miejsca zapewniającego możliwie najlepszą ostonę.

1. Sygnał alarmowy dla ludności cywilnej: modulowany dźwięk syreny alarmowej trwający 3 minuty albo trzykrotnie powtarzana zapowiedź słowna o ogłoszeniu alarmu z podaniem przyczyny/rodzaju zagrożenia i obszaru. Odwołanie alarmu: ciągły dźwięk syreny trwający 3 minuty albo odpowiedni komunikat słowny.
2. Po usłyszeniu sygnału alarmowego lub otrzymaniu wiarygodnego komunikatu (np. od właściwych organów, służb, ALERT RCB) dyrektor/osoba go zastępująca uruchamia szkolny sposób alarmowania i przekazuje pracownikom polecenie pozostania w budynku oraz przemieszczenia uczniów do wyznaczonych miejsc ostony, chyba że właściwe służby nakażą ewakuację. Jako szkolny sposób alarmowy przyjmuje się trwający 2 minuty dźwięk dzwonka szkolnego. W przypadku braku możliwości jego uruchomienia wydawane są komunikaty głosowe.
3. Nauczyciele natychmiast przerywają zajęcia, zachowują opiekę nad uczniami, sprawdzają stan osobowy i prowadzą grupę do najbliższego wyznaczonego miejsca schronienia/ostony zgodnie z planem szkoły. Opuszczając sale lekcyjne nie zamykamy okien, zamykamy drzwi, a klucz pozostawiamy w zamku. Nie dopuszcza się samowolnego opuszczania budynku. Należy unikać miejsc blisko okien. Wszystkie wyznaczone miejsca znajdują się na parterze.

Wyznaczone miejsca:

- Miejsca schronienia A (obok sali 25) – uczniowie i nauczyciele z sal: 25, 10, 11, 12, 13, 1a
 - Miejsca schronienia B (szatnie) – uczniowie i nauczyciele z sal: VR, 9, 8, 22, 21, 20, 19, 23, 6, 7, pokój nauczycielski
 - Miejsca schronienia C (obok auli) – uczniowie i nauczyciele z sal: 1, 2, 4, 5, 17, 18, 24, 16, 15, 14
 - Miejsca schronienia D (korytarz na hali sportowej) – uczniowie i nauczyciele z sal: 26, kawiarenka, hala sportowa, pedagog
 - Miejsce schronienia E (WC dla niepełnosprawnych) – dyrekcja, administracja i obsługa, kierownik szkolenia praktycznego.
4. Jeżeli uczniowie znajdują się na zewnątrz, należy – o ile nie wydano innych poleceń – niezwłocznie wprowadzić ich do najbliższego bezpiecznego budynku i skierować do miejsc możliwie oddalonych od okien, przeszkleń i ścian zewnętrznych.

5. W pomieszczeniach należy odsunąć uczniów od okien i przeszkleń, zamknąć okna i drzwi, ograniczyć przemieszczanie się oraz – jeżeli jest to bezpieczne i przewidziane w szkolnym planie – wyłączyć urządzenia mogące stwarzać dodatkowe zagrożenie. Nie wychodzi się na zewnątrz w celu obserwowania zdarzenia. Uczniowie przyjmują postawę ochronną: zejście jak najniżej, przykucnięcie, osłonięcie głowy rękami.
6. W pierwszej kolejności zapewnia się pomoc uczniom z niepełnosprawnościami, specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, ograniczoną mobilnością oraz osobom wymagającym wsparcia w komunikacji. Nauczyciel nie pozostawia grupy bez opieki.
7. Dyrektor oraz wicedyrektorzy lub wskazani przez Dyrektora pracownicy monitorują przebieg realizacji procedur alarmowych; upewniają się, że wszyscy przebywający w budynku podjęli czynności przewidziane w procedurach.
8. Dyrektor lub wyznaczona osoba monitoruje wyłącznie oficjalne komunikaty organów ochrony ludności, służb i ALERT RCB oraz przekazuje społeczności szkolnej krótkie, jednoznaczne polecenia. Należy ograniczyć korzystanie z telefonów do niezbędnej komunikacji, aby nie utrudniać działań i nie rozpowszechniać niezweryfikowanych informacji.
9. Jeżeli dojdzie do uszkodzenia budynku, pożaru, zadymienia lub bezpośredniego zagrożenia w aktualnym miejscu ostony, nauczyciel przemieszcza grupę do bezpieczniejszej części obiektu albo rozpoczyna ewakuację wyłącznie wtedy, gdy pozostanie w miejscu stwarza większe zagrożenie lub takie polecenie wydadzą służby.
10. W razie osób rannych lub nagłego zagrożenia zdrowia udziela się pierwszej pomocy i wzywa 112, o ile połączenie może zostać wykonane bez zwiększania zagrożenia.
11. Nauczyciel okresowo kontroluje stan osobowy grupy i niezwłocznie zgłasza dyrektorowi brak ucznia/pracownika, osoby ranne oraz inne istotne okoliczności. Nie podejmuje samodzielnych poszukiwań w strefie zagrożenia.
12. Rodzicom przekazuje się przez e-dziennik komunikat: „Informujemy, że w Zespole Szkół nr 1 w Tarnobrzegu uruchomiono procedury bezpieczeństwa w związku z wystąpieniem zagrożenia. Uczniowie pozostają pod opieką pracowników szkoły. Prosimy o nieprzyjeżdżanie do szkoły do czasu przekazania kolejnego komunikatu oraz o nieblokowanie telefonów szkoły. Prosimy śledzić komunikaty w dzienniku elektronicznym. W czasie trwania alarmu rodzice nie powinni przyjeżdżać do szkoły ani podejmować samodzielnej próby odbioru uczniów, jeżeli mogłoby to narazić ich lub uczniów na zagrożenie; sposób i czas przekazania uczniów ustala dyrektor z uwzględnieniem komunikatów służb.”

13. Po odwołaniu alarmu nie opuszcza się miejsca ostony automatycznie. Dyrektor, po uzyskaniu informacji z oficjalnego źródła i ocenie sytuacji, wydaje polecenie dalszego postępowania: pozostania w budynku, kontrolowanego powrotu do zajęć, ewakuacji albo przekazywania uczniów rodzicom. Poprzez e-dziennik przesłany zostaje komunikat odpowiedni do decyzji.
14. Po zdarzeniu dyrektor dokumentuje przebieg działań, ustala potrzebę wsparcia psychologiczno-pedagogicznego oraz dokonuje przeglądu organizacji alarmowania, miejsc ostony, łączności i opieki nad osobami wymagającymi szczególnego wsparcia.

IV. Zdarzenia o najwyższej wadze

23. Próba samobójcza, zagrożenie samobójcze lub śmierć ucznia

Cel: Ratowanie życia, zabezpieczenie miejsca oraz ograniczenie ryzyka wtórnej traumy.

1. Każdą wypowiedź lub zachowanie wskazujące na bezpośrednie ryzyko samobójcze traktuje się poważnie; ucznia nie pozostawia się samego.
2. W przypadku bezpośredniego zagrożenia życia lub podjętej próby niezwłocznie wzywa się 112, udziela pierwszej pomocy i usuwa dostępne środki mogące służyć samouszkodzeniu, o ile jest to bezpieczne.
3. Powiadamia się dyrektora oraz rodziców małoletniego, chyba że szczególne okoliczności wskazują, że kontakt z rodzicem może zwiększyć zagrożenie – wówczas działania uzgadnia się ze służbami.
4. Po śmierci ucznia nie narusza się miejsca zdarzenia poza czynnościami ratunkowymi; dyrektor powiadamia Policję/prokuraturę i inne właściwe służby zgodnie z ich kompetencjami.
5. Informację o śmierci rodzinie przekazują osoby właściwe lub uzgodnione ze służbami; szkoła nie publikuje danych i szczegółów zdarzenia.
6. Komunikacja ze społecznością szkolną nie może gloryfikować samobójstwa, szczegółowo opisywać metody ani wskazywać uproszczonej przyczyny.
7. Dyrektor organizuje pomoc psychologiczną dla uczniów i pracowników, identyfikuje osoby szczególnie narażone i monitoruje ryzyko naśladowania.
8. Dokumentację prowadzi się z zachowaniem szczególnej poufności.

24. Kontakt z mediami w sytuacji kryzysowej

Cel: Zapewnienie spójnej, zgodnej z prawem komunikacji.

1. Do kontaktu z mediami uprawniony jest dyrektor lub osoba przez niego wyznaczona.
2. Pozostali pracownicy kierują pytania mediów do osoby wyznaczonej i nie udostępniają danych uczniów, rodzin ani dokumentacji.

3. Przekazuje się wyłącznie informacje potwierdzone, nieutrudniające działań służb i nienaruszające prywatności.
4. Nie ujawnia się danych umożliwiających identyfikację małoletniego pokrzywdzonego, sprawcy lub świadka, jeżeli brak podstawy prawnej.
5. Nie spekuluje się o motywach, stanie zdrowia, winie ani odpowiedzialności osób przed ustaleniami właściwych organów.
6. Treść komunikatu, gdy sytuacja tego wymaga, uzgadnia się z organem prowadzącym lub służbami prowadzącymi działania.

25. Działania po zakończeniu kryzysu

Cel: Przywrócenie bezpieczeństwa, wsparcie i wyciągnięcie wniosków.

1. Dyrektor ocenia potrzeby uczniów i pracowników oraz organizuje adekwatne wsparcie psychologiczno-pedagogiczne.
2. Osobom bezpośrednio dotkniętym zdarzeniem zapewnia się możliwość rozmowy, odpoczynku i stopniowego powrotu do zwykłego rytmu.
3. Nie wymusza się szczegółowego opowiadania o traumatycznym zdarzeniu ani udziału w grupowych „rozliczeniach” emocjonalnych.
4. Monitoruje się funkcjonowanie uczniów i kieruje do specjalistycznej pomocy, jeżeli objawy utrzymują się, nasilają lub zagrażają bezpieczeństwu.
5. Zespół analizuje przebieg zdarzenia pod kątem organizacyjnym: alarmowanie, komunikację, ewakuację, opiekę, dokumentację i współpracę ze służbami.
6. W razie potrzeby aktualizuje się procedury, instrukcje, szkolenia i wyposażenie.
7. Dokumentację przechowuje się zgodnie z przepisami o ochronie danych i zasadami obowiązującymi w szkole.

V. Procedura wspólna – interwencja w przypadku podejrzenia krzywdzenia małoletniego.
LEX KAMILEK – Rozdział stanowi wspólną ścieżkę dla wszystkich wcześniejszych procedur, gdy pokrzywdzonym lub zagrożonym jest osoba małoletnia.

1. Przyjmij informację i zapewnij dziecku bezpieczeństwo. Nie obiecuj pełnej tajemnicy – wyjaśnij, że informację trzeba przekazać osobom, które mogą pomóc.
2. Niezwłocznie przekaz informację dyrektorowi oraz koordynatorowi, dyrektorowi i wychowawcy, zgodnie ze Standardami Ochrony Małoletnich ZS1.
3. Oceń, czy występuje bezpośrednie zagrożenie życia lub zdrowia. Jeżeli tak – dzwoń 112 i podejmij działania ratunkowe.

4. Zapisz fakty: datę, godzinę, osoby obecne, własne obserwacje oraz możliwie wiernie istotne słowa dziecka. Oddziel fakty od ocen.
5. Ustal, czy podejrzenie dotyczy pracownika, innego ucznia, rodzica/opiekuna czy osoby trzeciej – od tego zależy dalsza ścieżka.
6. Nie informuj osoby podejrzananej o krzywdzenie, jeżeli mogłoby to narazić dziecko, wpłynąć na dowody lub utrudnić działania organów.
7. Dyrektor/wyznaczona osoba dokonuje kwalifikacji prawnej obowiązków szkoły: zawiadomienie Policji/prokuratury, sądu opiekuńczego/rodzinnego, wszczęcie „Niebieskiej Karty” lub inne działanie.
8. Jeżeli podejrzenie dotyczy pracownika szkoły, do czasu wyjaśnienia dyrektor podejmuje adekwatne środki organizacyjne ograniczające ryzyko kontaktu z dzieckiem, z poszanowaniem przepisów prawa pracy i Karty Nauczyciela.
9. Opracuj plan wsparcia małoletniego: osoba zaufana, pomoc psychologiczno-pedagogiczna, bezpieczeństwo podczas zajęć i przerw, ograniczenie kontaktu ze sprawcą, wsparcie rodziny, monitoring.
10. Dokumentację przechowuj w sposób poufny i udostępniaj wyłącznie osobom uprawnionym.
11. Po interwencji sprawdź skuteczność działań i w razie potrzeby zaktualizuj plan wsparcia.

VI. Odpowiedzialność i dokumentowanie

1. Dyrektor szkoły odpowiada za organizację systemu reagowania kryzysowego i zapewnienie zgodności procedur z prawem.
2. Każdy pracownik ma obowiązek niezwłocznego reagowania na bezpośrednie zagrożenie oraz przekazania informacji osobie właściwej.
3. W ZS1 funkcję koordynatora pełni wyznaczony przez dyrektora nauczyciel specjalista – pedagog. Zespół ds. interwencji tworzą: koordynator–pedagog, wychowawca klasy, psycholog oraz – według potrzeb – inni nauczyciele i specjaliści, zgodnie ze Standardami Ochrony Małoletnich.
4. Notatka służbowa powinna zawierać: datę, miejsce, uczestników, opis faktów i podjętych działań, osoby powiadomione oraz podpis autora.
5. Materiały cyfrowe i nagrania zabezpiecza się w sposób ograniczający kopiowanie i dostęp osób nieuprawnionych.
6. Procedury podlegają przeglądowi po poważnym zdarzeniu oraz okresowo; Standardy Ochrony Małoletnich ocenia się co najmniej raz na dwa lata, dokumentując wnioski.

VII. Podstawa prawna

- Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe – w aktualnym brzmieniu.
- Ustawa z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich – w szczególności art. 21 oraz art. 22b–22c (Standardy Ochrony Małoletnich), w aktualnym brzmieniu.
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich – tekst jednolity ogłoszony w 2026 r. (Dz.U. z 2026 r. poz. 163).
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej – w aktualnym brzmieniu, wraz z przepisami wykonawczymi dotyczącymi procedury „Niebieskie Karty”.
- Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny oraz ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego – w aktualnym brzmieniu.
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi – w aktualnym brzmieniu.
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii – w aktualnym brzmieniu.
- Ustawa z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych – w aktualnym brzmieniu.
- Ustawa z dnia 8 września 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym – w aktualnym brzmieniu.
- Ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej – w aktualnym brzmieniu.
- Ustawa z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym – w aktualnym brzmieniu.
- Ustawa z dnia 5 grudnia 2024 r. o ochronie ludności i obronie cywilnej – w aktualnym brzmieniu.
- Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 14 maja 2025 r. w sprawie alarmów i komunikatów ostrzegawczych (Dz.U. z 2025 r. poz. 645).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach – w aktualnym brzmieniu.
- Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji dotyczące ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów – w aktualnym brzmieniu.
- Rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” – w aktualnym brzmieniu.

- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 (RODO) oraz ustawa z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych – w zakresie przetwarzania danych podczas interwencji.

VIII. Reguła stosowania dokumentów

1. Jeżeli zdarzenie jest zwykłym naruszeniem obowiązków ucznia – stosuje się Statut.
2. Jeżeli zdarzenie jest sytuacją kryzysową lub zagrożeniem bezpieczeństwa – stosuje się niniejsze Procedury.
3. Jeżeli zdarzenie dotyczy podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenia osoby małoletniej – równolegle i w pierwszej kolejności w zakresie ochrony dziecka stosuje się Standardy Ochrony Małoletnich oraz oznaczone w procedurach punkty.
4. Jeżeli zachodzi bezpośrednie zagrożenie życia lub zdrowia – pierwszeństwo mają działania ratunkowe i wezwanie służb; czynności dokumentacyjne wykonuje się niezwłocznie po zabezpieczeniu osób.

DIREKTOR SZKOŁY
dr Marcin Pilarski